

Enligt sändlista

**Beslut om nya föreskrifter samt fastställelse av skötselplan
för naturreservatet Granholmen i Värmdö kommun**

(3 bilagor)

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Namn:	Naturreservatet Granholmen
Objektnummer:	01 02 102
Kommun:	Värmdö
Registerområde:	Värmdö kommun
Fastighet:	del av Berg 1:228
Läge:	Reservatet ligger strax söder om Möja i Stockholms mellanskärgård. Ekonomiska kartan, blad 109 74 och 109 75, topografiska kartan bladen Värmdö NV och Värmdö NO.
Area:	ca 33 ha
Därav landarea:	ca 11 ha
Markägare:	Stiftelsen Stockholms Skärgård
Naturvårdsförvaltare:	Stiftelsen Stockholms Skärgård

GRUND FÖR BESLUTET

Ärendets handläggning

Den 10 april 1978 förklarade Länsstyrelsen Granholmen för naturreservat. I samband med att Länsstyrelsen beslutat utarbeta en

**LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN**

Miljövårdsenheten

Björn Carlberg

08-785 51 13

BESLUT

Datum

1992-09-30

Beteckning

231-1991-937

skötselplan för reservatet har föreskrifterna setts över och samordnats med liknande reservat i samma region. En modernisering av beslutet har samtidigt gjorts.

Samråd har i detta ärende skett med Naturvårdsverket, Skärgårdsstiftelsen samt Värmdö kommun, vilka i allt väsentligt har tillstyrkt förslaget.

Allmän beskrivning

Reservatet omfattar ett cirka 11 hektar stort landområde på nordvästra delen av Granholmen samt utanföriggande vattenområde. Reservatet består av öppna stråk av betesmark omgivna av mera skogtäckta partier med inslag av ek. I norr finns hållmarker. Fältskiktet i betesmarkerna utgörs av en kulturmarksflora med bl.a. blodnäva, småborre, darrgräs, jungfrulin, vildlin och tvåblad. Vid Västervassen finns en delvis igenvuxen strandäng vars inre del övergår i ett klibbalbestånd.

Munkhamnan är en utmärkt och välbesökt naturhamn.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen beslutade den 10 april 1978 att inrätta naturreservatet Granholmen vars gränser anges på bifogade karta (bilaga 1). Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) beslutar Länsstyrelsen nu om nya föreskrifter som ersätter de gamla från 1978. En skötselplan för reservatet fastställs samtidigt. Beslutet får därmed från och med denna dag följande lydelse.

Naturreservatets namn skall vara Granholmen.

Ändamålet med reservatet är att bevara ett värdefullt område för allmänhetens friluftsliv samt att bevara och vårda områdets kulturlandskap med dess växt- och djurliv.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet.

**LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN**

Miljövårdsenheten

Björn Carlberg

08-785 51 13

BESLUT

Datum

1992-09-30

Beteckning

231-1991-937

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller liknande ingrepp som kan ändra områdets topografi som att gräva, spränga, schakta, dika, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning,
2. anordna upplag,
3. anordna campingplats eller liknande,
4. slutavverka skog. Naturvårdande gallringar, röjningar och avverkningar enligt fastställd skötselplan skall inte förhindras,
5. använda handels- eller stallgödsel eller kemiska bekämpningsmedel,
6. anlägga brygga, stig eller väg,
7. dra fram mark- eller luftledning,
8. sätta upp skylt, plakat eller därmed jämförlig anordning.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det vidare förbjudet att

9. uppföra helt ny byggnad eller anläggning,

Föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder mot utförande av de åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan (bilaga 2).

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose ändamålet med naturreservatet förpliktas markägaren och innehavare av särskild rätt till marken tåla att följande åtgärder vidtas inom området.

1. utmärkning av reservatets gränser, uppsättning av informa-

**LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN**

Miljövårdsenheten

Björn Carlberg

08-785 51 13

BESLUT

Datum

1992-09-30

Beteckning

231-1991-937

tionsskyltar och övriga upplysningsskyltar,

2. slätter, röjning och gallring enligt vad som framgår i bifogad fastställd skötselplan.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att gräva, borra, hacka, spränga, rista, måla eller dylikt,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar,
3. medvetet störa djurlivet, t.ex. genom att klättra i träd eller fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräl- och groddjur,
4. medföra hund eller annat husdjur som inte är kopplat,
5. förankra båt vid samma strand mer än två dygn i följd,
6. tälta på samma plats mer än två dygn i följd,
7. göra upp öppen eld,
8. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt eller därmed jämförlig anordning,
10. landa med luftfarkost.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Länsstyrelsen fastställer härmed bifogad skötselplan (bilaga 2). Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.
2. Stiftelsen Stockholms Skärgård skall vara naturvårdsförval-

**LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN**

Miljövårdsenheten

Björn Carlberg

08-785 51 13

BESLUT

Datum

1992-09-30

Beteckning

231-1991-937

tare. Skärgårdsstiftelsen skall samråda med Länsstyrelsen om naturvårdsförvaltningen.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljö- och naturresursdepartementet, enligt bilaga 3.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsöverdirektör Birgitta Isaksson Pérez, beslutande, miljövårdsdirektör Svante Pekkari, länsarkitekt Eva Gyllensvärd, länsantikvarie Jan-Bertil Schnell, länsassessor Björn Lundin samt byrådirektör Björn Carlberg, föredragande.

Birgitta Isaksson Pérez

Björn Carlberg

Bilagor:

Karta över naturreservatet	bilaga 1
Skötselplan	bilaga 2
Hur man överklagar	bilaga 3

Sändlista

akten

registret

Stockholms läns författningssamling, länskungörelserna

Stiftelsen Stockholms Skärgård, Box 7669, 103 94 Stockholm, delg kv

Statens naturvårdsverk, 171 85 Solna, delg kv

Värmdö kommun, 134 81 Gustavsberg, delg kv

Stockholms östra lantmäteridistrikt

Fastighetsregistermyndigheten

Planenheten

Kulturmiljöenheten

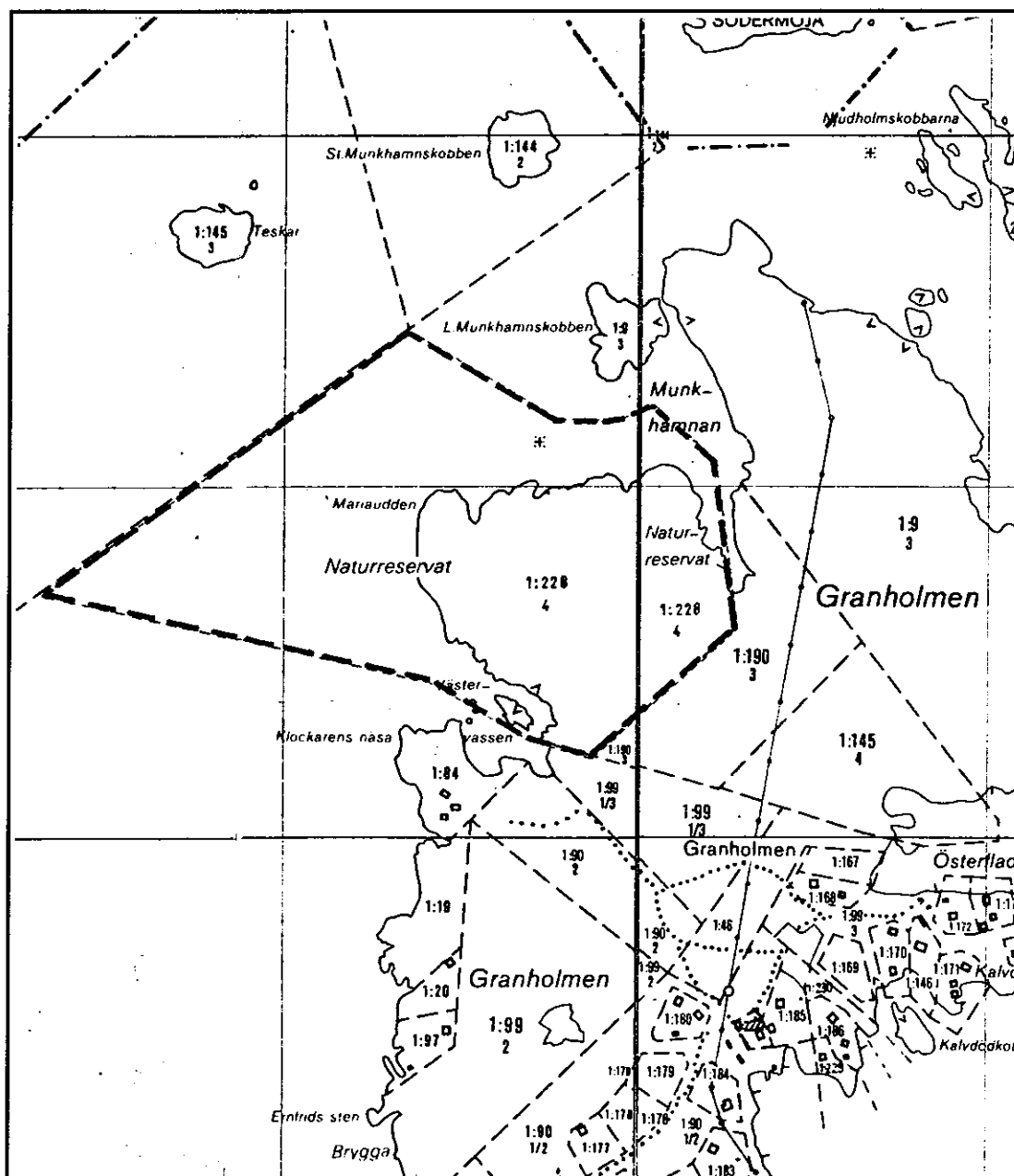
Juridiska enheten

Länsöverdirektören

Naturreseptat Granholmen

Beslutskarta

----- Reservatsgräns

Utdrag ur ekonomiska kartan 109 74 och 109 75
Skala 1 : 10 000

Bilaga 2

Tillhör
Länsstyrelsens beslut
Dnr 231-1991-937

Skötselplan för Naturreservatet Granholmen

Fastställd den 30 september 1992

LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN

INLEDNING

Denna skötselplan har utarbetats av Länsstyrelsen i Stockholms län. Planen bygger dels på tidigare fattade beslut, dels på iakttagelser vid besiktning i augusti 1987 och augusti 1992.

Skötselplanen är indelad i en allmän beskrivning som beskriver nuvarande förhållanden samt en plandel som beskriver reservatets framtida disposition och skötsel.

Planens mål är långsiktiga. Åtgärdsförslagen kan vid behov ses över och revideras om så är nödvändigt.

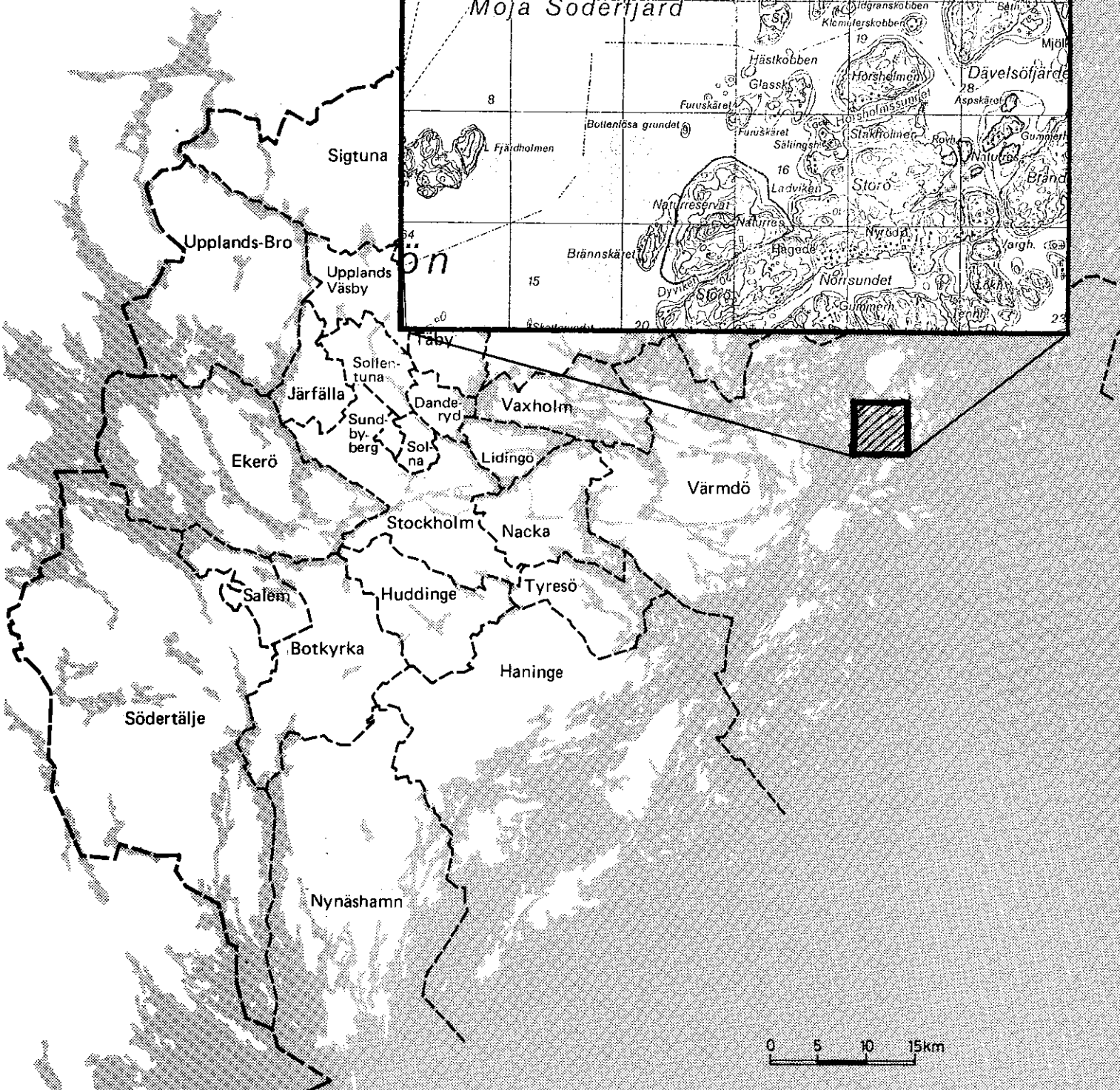
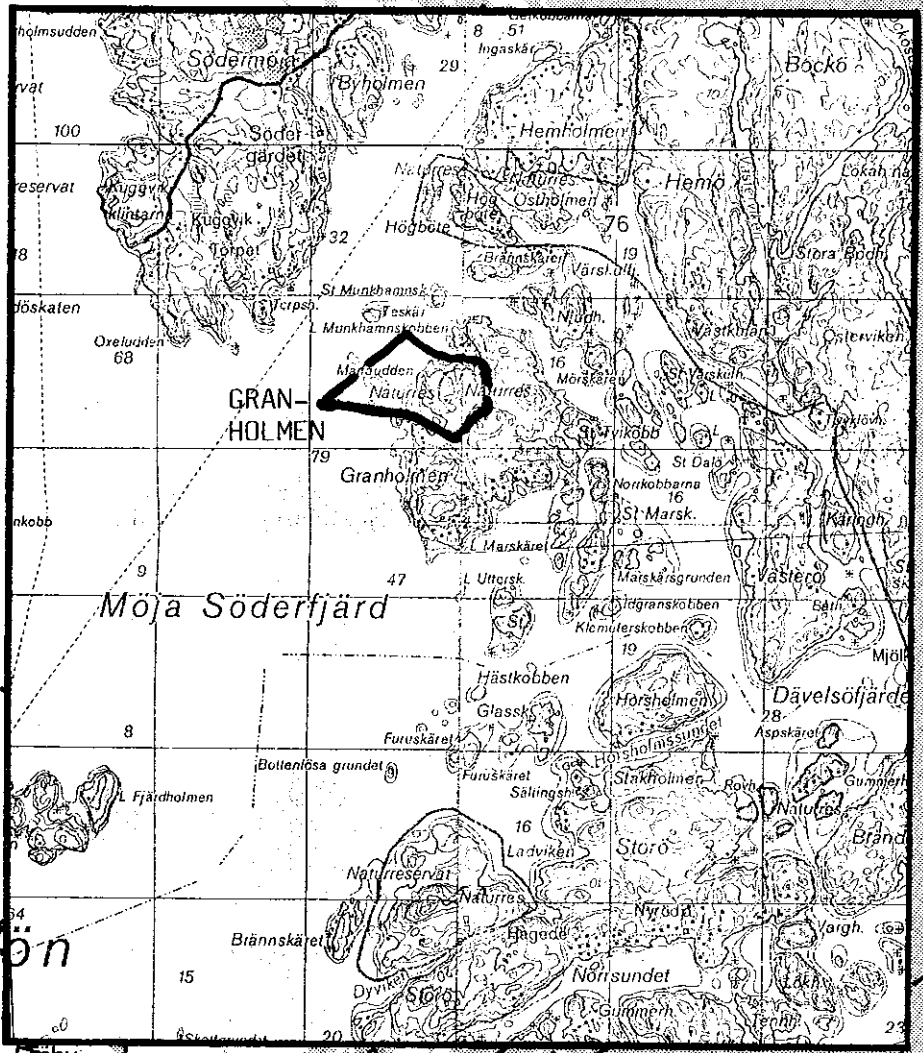
Skötselplanen är fastställd av Länsstyrelsen i Stockholms län den 30 september 1992, efter samråd med Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen, Skärgårdsstiftelsen och Värmdö kommun.

I. ALLMÄN BESKRIVNING

1. ADMINISTRATIVA DATA

Namn:	Naturreservatet Granholmen
Beslutsdatum:	1978-04-10 och 1992-09-30
Objektnummer:	01 02 102
Kommun:	Värmdö
Registerområde:	Värmdö kommun
Area:	ca 33 ha
Därav landarea:	ca 11 ha
Läge:	Ekonomiska kartan blad nr 109 74 och 109 75. Topografiska kartan Värmdö NV och Värmdö NO. Reservatet ligger strax söder om Möja i Stockholms mellanskärgård.
Fastighet:	del av Berg 1:228
Markägare:	Stiftelsen Stockholms Skärgård
Naturvårdsförvaltare:	Stiftelsen Stockholms Skärgård

ÖVERSIKTS-
KARTA

2. GRUND FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER

Grunden för beslutet samt föreskrifter återfinns i Länsstyrelsens beslut, dnr 231-1991-937.

3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Reservatet omfattar en halvö på nordvästra Granholmen. I norr och väster finns klippstränder. Området genomkorsas av några mindre markerade dalsänkor med öppen betesmark med inslag av lövskog.

En vacker, gles ekskog med en rik ängsflora dominerar området. Från inre delen av viken Munkhamnan sträcker sig i sydvästlig riktning en öppen ängsmark med enstaka björkar. Mot norr och väster växer en gles hållmarkstallskog närmast stranden. Vid Västervassen finns en delvis igenvuxen strandäng vars inre del övergår till ett klibbalbestånd.

Djurlivet är det för mellanskärgården normala.

3.2 Nuvarande markanvändning

En del röjningar och gallringar har skett inom området, främst i samband med restaureringen av det gamla kulturlandskapet.

Större delen av området har genom tiderna hävdats som betes- eller slåttermark. Reservatet är inhägnat med fårstängsel. Bete bedrivs för närvarande med får och kalvar.

Jakt och fiske bedrivs enligt gällande lagstiftning.

3.3 Tillgänglighet

Reservatet nås med egen båt. Munkhamnan är en bra natthamn för fritidsbåtar. Med Waxholmsbåt kan man komma till Granholmens brygga. Från bryggan finns hänvisningsskyltar och en markerad stig.

3.4 Slitage- och störningskänslighet

Reservatet är inte särskilt slitage- eller störningskänsligt.

3.5 Anordningar för friluftslivet

I reservatet finns torrdass, ett antal sopställ samt en färskvattenpump.

3.6 Byggnader

Förutom skärgårdsmajan finns inga byggnader i området. Skärgårdsstiftelsen har en brygga som används vid områdets skötsel, bl.a. för soptömning. Vidare finns en kompostplats för latrin.

II. PLANDEL

1. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Reservatet skall skötas så att det gamla kulturlandskapet hålls hävdat och så att en attraktiv miljö för friluftslivet erhålls.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Skogsmarken

Skogen i området får inte slutavverkas. I dalstråken, som domineras av blandlövskog med mycket ek, kan gallringar och röjningar utföras, bl.a. i syfte att hindra gran från invandring. På hållmarksområdena lämnas skogen i huvudsak för fri utveckling. Skogsbete får förekomma. Se vidare skötselområdesanvisningarna nedan

1.2.2 Betesmarken

Bete skall bedrivas i området. Får och/eller nötkreatur är lämpliga betesdjur. Betestrycket skall hållas på en sådan nivå att markerna är väl avbetade vid betessäsongens slut. Bete bör bedrivas under hela säsongen. Avtal om betesdrift bör tecknas mellan naturvårdsförvaltaren och betesentreprenör.

De öppna betesmarkerna skall hållas öppna. Röjning kan ske vid behov. Gallring kan förekomma i kantzoner mot öppnare mark och gläntor. Se skötselområdesanvisningarna nedan.

1.2.3 Jakt och fiske

Jakten tillkommer fastighetsägaren och bedrivs enligt gällande lag.

Fiske kan bedrivas av fiskerättsinnehavare. Allmänheten får fiska med rörliga handredskap.

1.2.4 Vattenområdet

Inga nya bryggor eller andra anläggningar skall iordningställas inom reservatets vattenområde.

1.2.5 Behandling av skötselområden

Se skötselplanekarta, sidan 8.

Skötselområde 1

- Beskrivning:** Öppen gles blandlövskog, mest av ek, omväxlande med öppen betesmark. I den öppna betesmarken märks inslag av en betesgynnad flora.
- Mål:** Omväxlande slutna och öppna betesmark med ek som dominerande trädslag i skogklädda partier.
- Åtgärd:** Bete. Gallring i ekbestånden och frihuggning av solitära ekar. Rövning av bl.a. ungtall och ev. invandrande gran. Årligt bete. De öppnare partierna skall hållas öppna och successivt öppnas ytterligare genom bl.a. gallring i kantzonerna.

Skötselområde 2

- Beskrivning:** Strandäng, delvis igenvuxen av alsly.
- Mål:** Öppen strandäng.
- Engångsåtgärd:** Rövning av klibbal.
- Underhållsåtgärd:** Årligt bete. Underhållsslåtter kan bli nödvändig om inte betestrycket kan hållas uppe på strandängen. Om slåtter utförs bör höet samlas upp och forslas bort. Underhållsrövningar kan också bli nödvändiga.

Skötselområde 3

- Beskrivning:** Gles hållmarkstallskog
- Mål:** Hållmarkstallskog
- Åtgärd:** Vegetationen får i huvudsak utveckla sig fritt. Vindfällen vid stränder, stigar etc. kan dock upparbetas. Skogsbete får förekomma

2. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Reservatets naturgivna förutsättningar skall vara utgångspunkten för utnyttjandet. En telefonhytt och en mindre bastu planeras för friluftslivet. Utöver dessa skall inga anläggningar tillkomma.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet

Tillgängligheten behöver inte förbättras.

2.2.2 Friluftsanordningar

Eventuellt ska en mindre bastu och en telefonhytt uppföras. Dessa skall då placeras i direkt anslutning till befintlig skärgårdsmaja.

2.2.3 Information

Information om reservatet skall finnas på informationstavlor som utarbetas efter Naturvårdsverkets anvisningar. Befintliga informationstavlor skall bytas ut eftersom föreskrifterna har ändrats.

2.2.4 Utmärkning av reservatets gräns

Reservatet skall märkas ut av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

3. NATURVÅRDSFÖRVALTNING

3.1 Naturvårdsförvaltare

Naturvårdsförvaltare är Skärgårdsstiftelsen. Vid förvaltningen skall naturvårdsförvaltaren samråda med Länsstyrelsen.

3.2 Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren svarar för tillsynen av reservatet.

3.3 Dokumentation av utförda åtgärder

Naturvårdsförvaltaren skall årligen sammanställa dokumentation av utförda åtgärder och insända denna till Länsstyrelsen. Dokumentationen ligger till grund för revidering av skötselplanen. Dokumentationen skall omfatta

- tidpunkt för åtgärden
- skötselområde el. motsvarande

- effekt
- kostnad

3.4 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

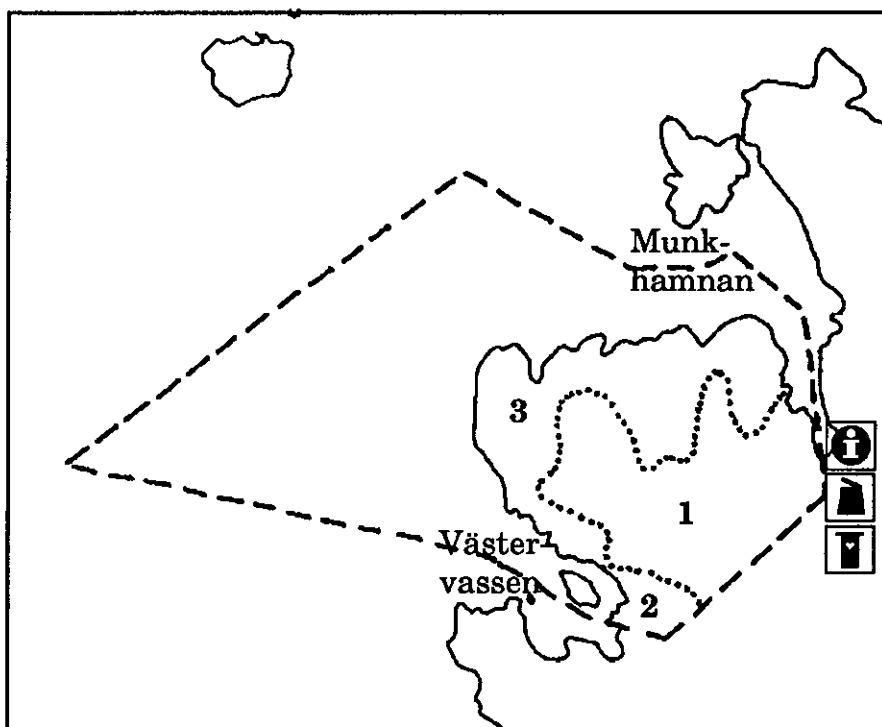
3.4.1 Finansieringsplan

Skärgårdsstiftelsen står för alla kostnader för naturvårdsförvaltningen, utom för informationstavlor och gränsmarkering. Dessa senare kostnader står staten för genom vårdanslaget.

5.4.2 Ekonomisk plan (undantas från fastställelse)

Åtgärd	Kostnad 1992	Årlig kostnad
Tillsyn	3 000	3 000
Vegetationsvård	5 000	5 000
Renhållning	7 000	7 000
Övrigt (maskiner)	3 000	3 000
Information	5 000	500
Summa	22 000	17 500

Skötselplanekarta Naturreservatet Granholmen

1:10 000